

**DOKUMENTÁCIA OBNOVY FASÁD, OKIEN A VSTUPNÝCH DVERÍ KAPLNKY BOŽIEHO
HROBU NA VRCHOLE KALVÁRIE V NITRE**

NITRA 2022

Obsah:

A   Postup a priebeh obnovy

str. 3

B   Fotodokumentácia priebehu obnovy

str. 5

A Postup a priebeh reštaurovania

Fasády kaplnky Božieho hrobu:

Čistenie:

mechanicky boli odstránené poškodené a nevhodné cementové omietky z povrchu celého plášťa kaplnky Božieho hrobu.

Čiastočné odkopanie zemin:

bolo realizované po obvode stavby v šírke výkopu 30cm a najmenej 15 cm pod úroveň zeme, s výnimkou skalného povrchu.

Stavba a prenájom lešenia:

v začiatkoch realizácie obnovy fasád a tiež v interiéri (v interiéri bolo nutné postaviť lešenie pre potrebu obnovy okien) bolo používané mobilné rámové lešenie, neskôr muselo byť postavené trubkové lešenie, aby bolo možné pracovať na samotnej ploche laterny kaplnky Božieho hrobu.

Biocídne ošetrenie:

na povrch fasád bol aplikovaný náter pre likvidáciu biologických nečistôt (s obsahom heterocyklických zlúčenín, bez obsahu fenolu, formaldehydu a ťažkých kovov) BFA koncentrat Remmers.

Spevnenie starších vrstiev omietok:

staršie omietkové vrstvy boli spevnené opakovaným nástrekom kremičitanového alkalického roztoku - prípravok Silikatfestiger Remmers.

Aplikácia sanačného systému v soklovej časti - A:

v soklovej časti bola aplikovaná tesniaca omietka (minerálna omietka na utesňovanie vertikálnych stavebných konštrukcií, ktorá je odolná voči pôdnej vlhkosti, vztlínajúcej, tlakovej i netlakovej vode) do výšky cca 30 cm (v hrúbke v rozmedzí 3 - 5cm) od súčasnej nivelety zeme a 10cm pod súčasnú niveletu zeme.

Aplikácia sanačného systému v soklovej časti - B:

vo vyšších polohách (od výšky 30 cm nad niveletou zeme do 130cm nad niveletou zeme) bola aplikovaná sanačná trasovo-vápenná omietka odolná proti pôsobeniu sulfátov s obsahom malého množstva cementu (zodpovedajúca požiadavkám smernice WTA 2-9-04) - Tubag TKS WTA.

Doplnenie jadrových omietok:

omietkové vrstvy boli aplikované po prešpicovaní povrchu. Použité boli trasovo-vápenné jadrové omietky. Jadrová omietka bola aplikovaná v hrúbke v rozmedzí 3 - 7cm, nakoľko bolo líce muriva značne deštruované nepriaznivým vplyvom dekády rokov prítomných cementových omietok. Aj z tohto dôvodu bola aplikovaná vo viacerých vrstvách, s cieľom vyrovať plochy fasád do podoby z obdobia 19. storočia. Zrnitosti omietky boli 0–4 mm a 0–2 mm, v závislosti na hĺbke nerovností, použitý materiál bol vrecovaná omietka - Tubag TKP.

Finálna omietková úprava:

celoplošná aplikácia finálnej vrstvy omietky bola realizovaná z tenkej omietky na vápennom základe s organickými prísadami (KEIM Universalputz 1,3 mm). Všetky plochy boli po aplikácii tejto omietky jemne zahladené.

Záverečná povrchová úprava:

na vyzretý povrch omietok bol aplikovaný celoplošný náter sol-silikátovej farby v odtieni 9051 - podľa vzorkovníka KEIM. Použitá bola farba KEIM soldalit arte riedená fixatívom Soldalit fixativ. Náter bol realizovaný maliarskymi štetkami krúživými pohybmi, s cieľom dosiahnuť miernu vybráciu farebnosti.

Odvoz a likvidácia stavebného odpadu:

likvidácia stavebného odpadu a jeho transport bol realizovaný s použitím ťažkej techniky (malý bager UNC a terénne štvorkolky). Rovnako tomu bolo opakované pri práci a preprave všetkých ťažkých bremien, či nadrozmerným materiálom (lešenie, barel s vodou, vrecovaný materiál), nakoľko náročnosť terénu na samotnom kopci značne obmedzovala dopravu bežnými prostriedkami.

Drevené prvky:

Čistenie:

v prvom kroku boli po deinštalácii okenných krídel odstránené nátery, ktoré doslúžili svojej funkcii ochrany povrchu dreva. Nátery boli odstraňované horúcou špachtľou, dočisťované boli skalpelmi a abrazívne. Rovnako boli očistené aj primárne kovania.

Tmelenie - doplnenie výpadkov a poškodení v nevyhnutnom rozsahu:

väčšie úbytky hmoty konštrukcie okien, alebo ich nenávratne zničené časti boli protézované drevom. Väčšie praskliny a špáry boli tmelené špeciálnym tmelom s vysokým obsahom drevnej múčky pre tmelenie masívu. Menšie úbytky boli tmelené akrylátovým kriedovým tmelom. Tmely bolo potrebné cizelovať brúsením do požadovaného povrchu zodpovedajúcemu zachovanej štruktúre dreva. Viacero okenných krídel malo vybité sklá, takmer každý kus sklenej tabule bol zameraný a nanovo vyrezaný, do okenných rámov boli fixované plechovými výstrižkami a olejovým gitom. Dva kusy drevených okien boli natoľko zničené, že bolo nutné vyrobiť ich kompletne kópie, okrem týchto dvoch okien museli byť nanovo vyrobené kópie niekoľkých okenných krídel.

Záverečná povrchová úprava drevených prvkov:

na záver bol na všetky drevené prvky aplikovaný dvojvrstvový náter ľanovou olejovou farbou, pred prvým náterom farbou bolo nutné drevo natrieť čistým za studena lisovaným ľanovým olejom. Použité boli ľanové farby švédskeho výrobcu Ottosson.

Rekonštrukcia vstupných dverí:

na základe odporúčania KPÚ boli repasované dvere, ktoré sú na kaplnke prítomné od prvej tretiny 20. storočia, rovnako aj mladšia mreža pred nimi. Dvere aj mreža boli očistené abrazívnymi metódami. Doplnené boli absentujúce časti zatváracieho systému, sfunkčnený bol zamykací systém a celé dvere boli

nanovo osadené do pôvodného rámu. Ošetrené boli náterom základnej farby a finálnym dvojvrstvom náterom v odtieni kováčskej čiernej.

B Fotodokumentácia priebehu reštaurovania

Dokumentácia priebehu obnovy fasád:

- 001 celok, stav pred obnovou
- 002 celok, stav pred obnovou
- 003 mladšia mreža v okne, nevhodný doplnok dehonestujúci celkový výraz kaplnky
- 004 stav muriva po odstránení omietok v spodnej časti kaplnky
- 005 vlhčenie muriva a následná aplikácia špricu pre lepšiu súdržnosť nových omietok s podkladom
- 006 realizácia vodítko pre zrovnanie povrchu fasády kaplnky Božieho hrobu
- 007 postupná aplikácia jadrovej omietky
- 008 osadenie drevených vodítko potrebných pre tvarovanie podstrešnej rímsy a transport lešenia na vrchol kalvárie
- 009 postupné odstraňovanie nevhodných omietok z plášťa laterny
- 010 stav muriva laterny po odstránení cementových omietok
- 011 detail muriva laterny po odstránení cementových omietok
- 012 detail rozrušenej koruny muriva laterny po odstránení cementových omietok
- 013 aplikácia finálnej vrstvy omietky v spodnej časti kaplnky Božieho hrobu
- 014 detail finálnej omietky a nového okna, stav po úprave a zhodnotení podbitia presahu strechy
- 015 detail redukcie nového oplechovania s vyštením na staršiu konštrukciu strechy
- 016 transport obnovených vstupných dverí a vstupných mreží
- 017 aplikácia celoplošného náteru
- 018 celok, stav po obnove
- 019 celok, stav po obnove
- 020 detail, stav po obnove
- 021 detail, stav po obnove
- 022 celok, stav po obnove

Dokumentácia nálezu staršej omietky so zaniknutou plastickou výzdobou:

- 023 stav staršej odkrytej omietky, na fotografii vidno bývalú plastickú pásku lemujúcu okenný otvor
- 024 bývalá plastická páska lemujúcu okenný otvor zachovaná v odtlačku, tento nález staršej omietkovej úpravy bol zakonzervovaný a prekrytý novou vrstvou omietky

Dokumentácia priebehu obnovy okien:

- 025 nálezový stav okna v laterne
- 026 stav okna na fasáde po odstránení "bezpečnostnej" siete a omietok z plôch laterny
- 027 stav konštrukcie okna po vyňatí zo steny laterny
- 028 stav konštrukcie okna, z ktorého bolo nutné vyhotoviť kópiu
- 029 stav primárnych okenných krídel po ich očistení od sekundárnych náterov, tmelení a novom zasklení

- 030 primárne okenné krídla po očistení od sekundárnych náterov, tmelení a novom zasklení
- 031 aplikácia nového olejového náteru na okenné krídlo
- 032 výroba kópii kompletných okien
- 033 výroba kópii futra okna a nových okenných krídel
- 034 okná pripravení na inštaláciu na mieste
- 035 osádzanie kópie okna
- 036 osádzanie kópie okna
- 037 stav po osadení kópie okna a po dotiahnutí omietky k jeho rámu
- 038 okno po finálnom nátery a fixácii oplechovania nad ním

Dokumentácia priebehu obnovy vstupných dverí a mreží:

- 039 staršia nevhodná mreža situovaná v okne vyhotovená s nevhodných oceľových profilov v tvare L
- 040 nová okenná mreža vyhotovená na základe návrhu odsúhlaseného KPÚ
- 041 stav dverí a mreže pred obnovou
- 042 stav dverí a mreže po obnove
- 043 stav dverí a mreže po obnove, detail
- 044 stav dverí a mreže po obnove z interiéru kaplnky Božieho hrobu
- 045 detail sfunkčneného zatváracieho mechanizmu

Dokumentácia priebehu obnovy fasád

001 celok, stav pred obnovou

002 celok, stav pred obnovou

003 mladšia mreža v okne, nevhodný doplnok dehonestujúci celkový výraz kaplnky

004 stav muriva po odstránení omietok v spodnej časti kaplnky

005 vlhčenie muriva a následná aplikácia špricu pre lepšiu súdržnosť nových omietok s podkladom

006 realizácia vodítok pre zrovnanie povrchu fasády kaplnky Božieho hrobu

007 postupná aplikácia jadrovej omietky

008 osadenie drevených vodítok potrebných pre tvarovanie podstrešnej rímky a transport lešenia na vrchol kalvárie

009 postupné odstraňovanie nevhodných omietok z plášťa laterny

010 stav muriva laterny po odstránení cementových omietok

011 detail muriva laterny po odstránení cementových omietok

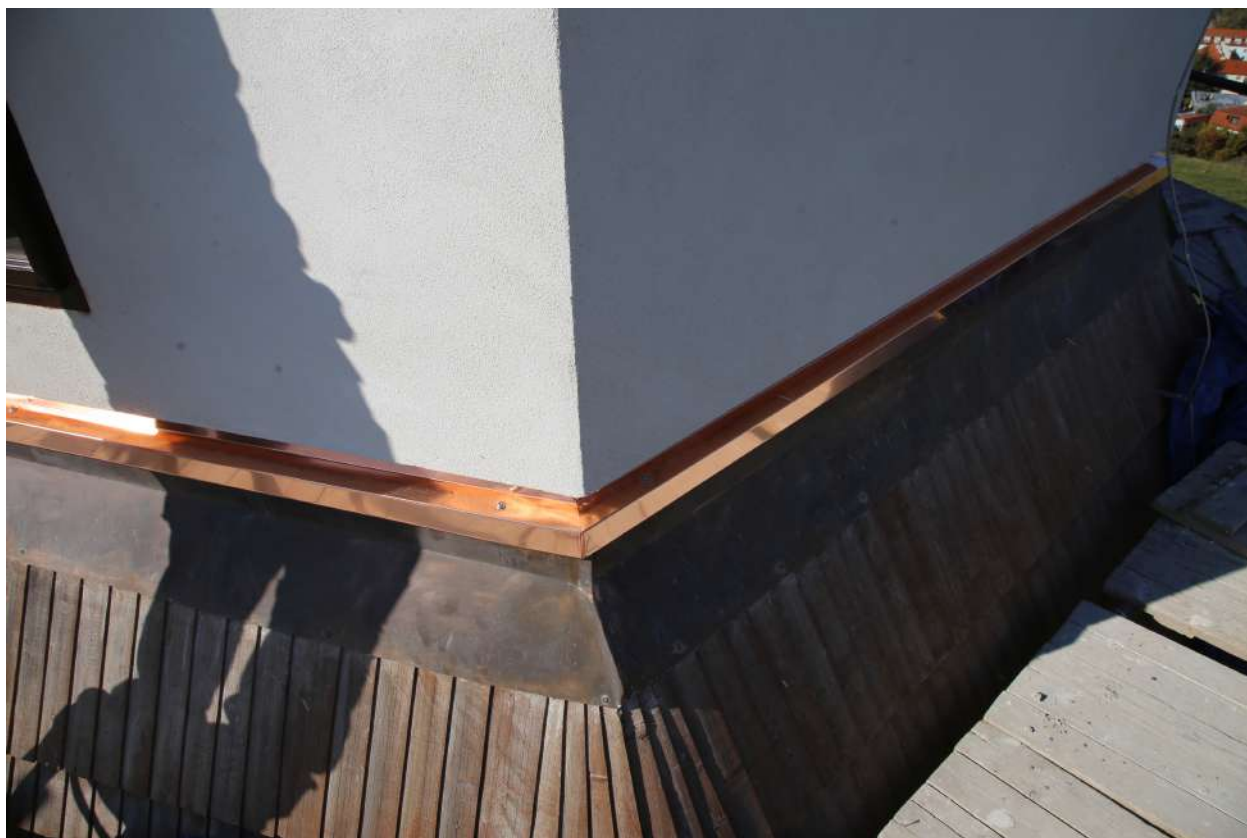
012 detail rozrušenej koruny muriva laterny po odstránení cementových omietok

013 aplikácia finálnej vrstvy omietky v spodnej časti kaplnky Božieho hrobu

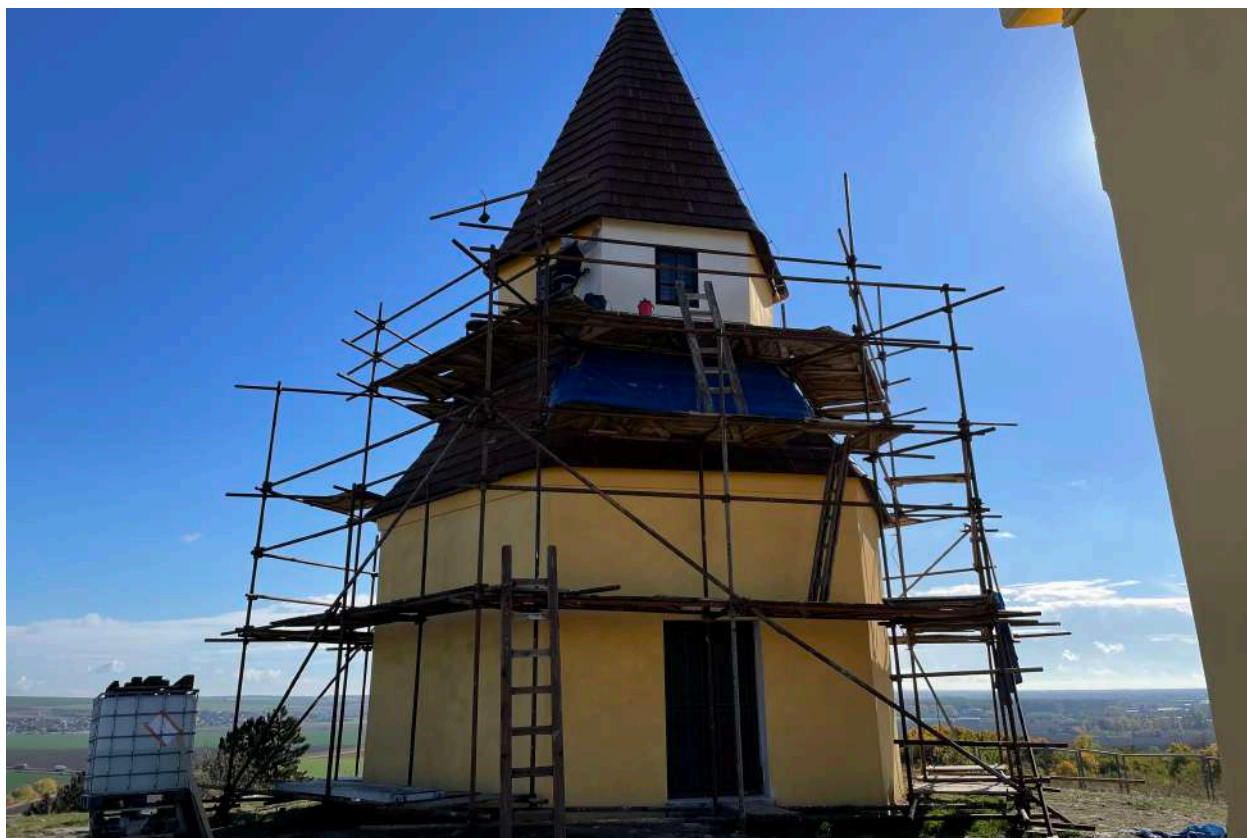
014 detail finálnej omietky a nového okna, stav po úprave a zhodnotení podbitia presahu strechy

015 detail redukcie nového oplechovania s vyustením na staršiu konštrukciu strechy

016 transport obnovených vstupných dverí a vstupných mreží

017 aplikácia celoplošného náteru

018 celok, stav po obnove

019 celok, stav po obnove

020 detail, stav po obnove

021 detail, stav po obnove

022 celok, stav po obnove

Dokumentácia nálezu staršej omietky so zaniknutou plastickou výzdobou

023 stav staršej odkrytej omietky, na fotografii vidno bývalú plastickú pásku lemujúcu okenný otvor

024 bývalá plastická páska lemujúcu okenný otvor zachovaná v odtlačku, tento nález staršej omietkovej úpravy bol zakonzervovaný a prekrytý novou vrstvou omietky

Dokumentácia priebehu obnovy okien

025 nálezový stav okna v laterne

026 stav okna na fasáde po odstránení "bezpečnostnej" siete a omietok z plôch laterny

027 stav konštrukcie okna po vyňatí zo steny laterny

028 stav konštrukcie okna, z ktorého bolo nutné vyhotoviť kópiu

029 stav primárnych okenných krídel po ich očistení od sekundárnych náterov, tmelení a novom zasklení

030 primárne okenné krídla po očistení od sekundárnych náterov, tmelení a novom zasklení

031 aplikácia nového olejového náteru na okenné krídlo

032 výroba kópii kompletných okien

033 výroba kópii futra okna a nových okenných krídel

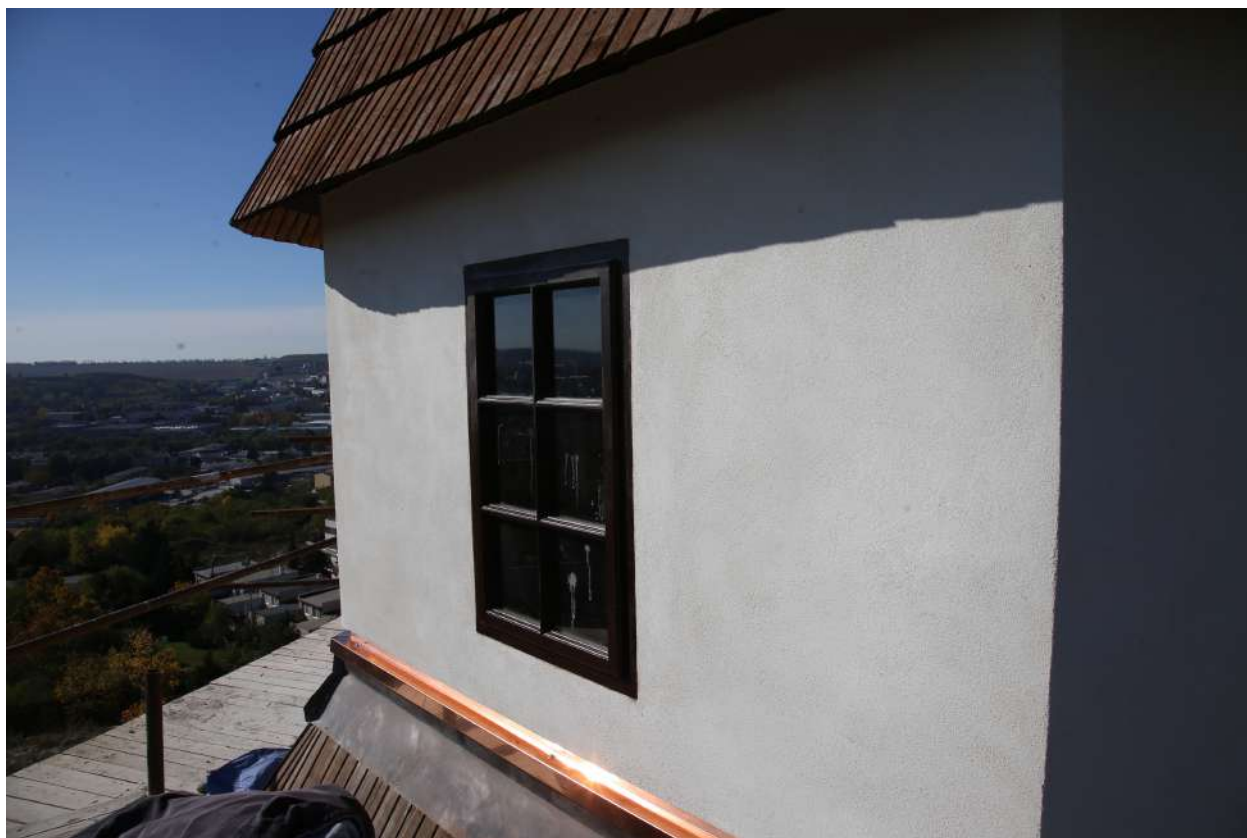
034 okná pripravení na inštaláciu na mieste

035 osádzanie kópie okna

036 osádzanie kópie okna

037 stav po osadení kópie okna a po dotiahnutí omietky k jeho rámu

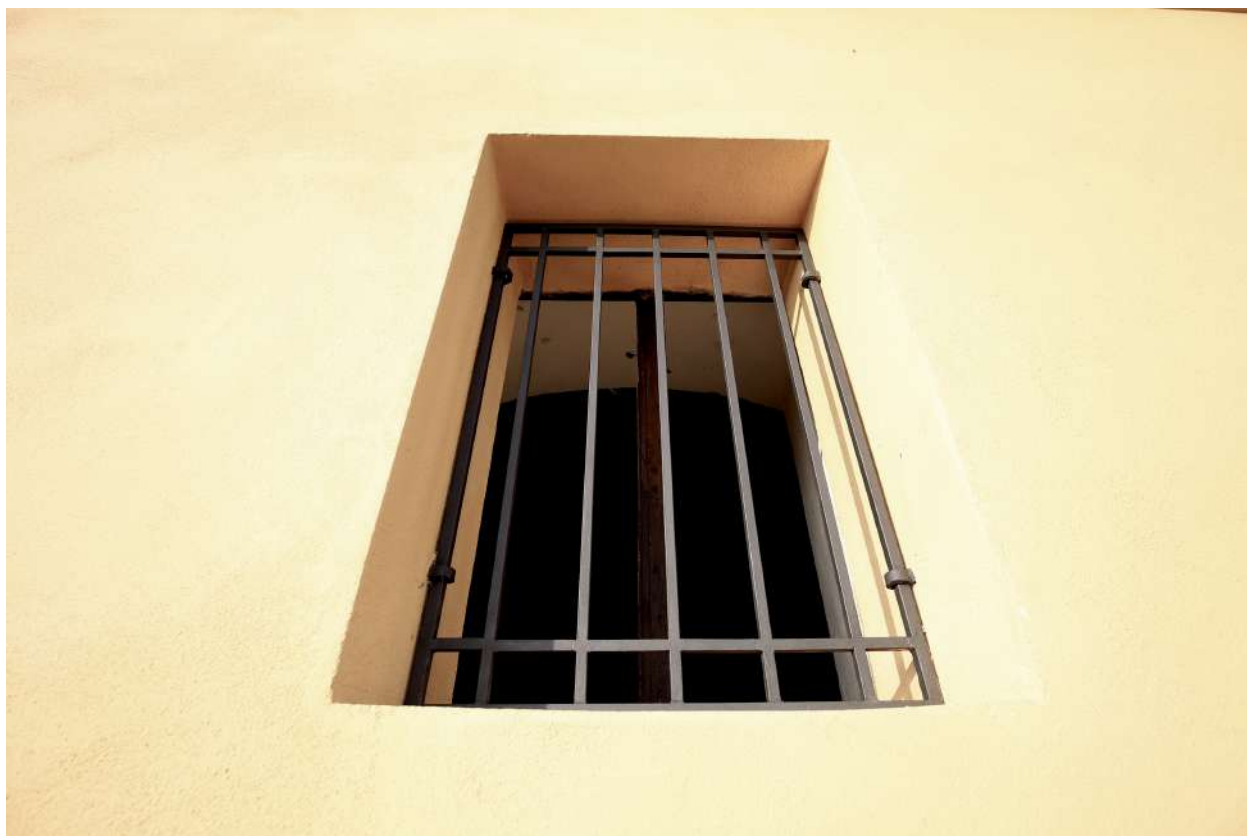

038 okno po finálnom nátery a fixácii oplechovania nad ním

Dokumentácia priebehu obnovy vstupných dverí a mreží

039 staršia nevhodná mreža situovaná v okne vyhotovená s nevhodných oceľových profilov v tvare L

040 nová okenná mreža vyhotovená na základe návrhu odsúhlaseného KPÚ

041 stav dverí a mreže pred obnovou

042 stav dverí a mreže po obnove

043 stav dverí a mreže po obnove, detail

044 stav dverí a mreže po obnove z interiéru kaplnky Božieho hrobu

045 detail sfunkčneného zatváracieho mechanizmu